

REKOMENDACIJOS APDIRBAMOSIOS GAMYBOS ĮMONIŲ DARBUOTOJŲ APSAUGAI NUO COVID-19 LIGOS

Lietuvoje paskelbus ekstremalią situaciją laikinosios papildomos atsargos priemonės taikomos visiems ūkio subjektams vykdančioms veiklą karantino metu, apdirbamosios gamybos įmonės dėl vykdomos veiklos specifikos, tokios kaip darbas pamainomis, nenutrūkstantys technologiniai procesai, didelis darbuotojų skaičius darbo patalpose, trečiųjų asmenų patekimas į įmonės teritoriją ir kt. kelia papildomą riziką esant epidemiologinei situacijai.

Susirgusių COVID-19 liga skaičiui nuolat didėjant, darbdaviams svarbu laiku imtis visų įmanomų prevencinių priemonių, kad būtų sumažinta COVID-19 ligos išplitimo rizika tarp įmonės darbuotojų ir trečiųjų asmenų.

Bendrosios rekomendacijos

Rekomenduojama imtis priemonių, kad veiklą vykdytų sveiki darbuotojai, neturintys viršutinių kvėpavimo takų ligų, ūmių žarnyno infekcijų ir kt. susirgimų požymių (pvz., sloga, kosulys, čiaudulys, pasunkėjęs kvėpavimas, viduriavimas, vėmimas ir pan.), tam tikslui:

- informuoti darbuotojus, kad kiekvienas, turintis į COVID-19 ligos panašius simptomus, tokius kaip gerklės skausmas, karščiavimas, čiaudulys ar kosulys, privalo informuoti apie tai tiesioginį vadovą ir nevykti į darbą, o nuotoliniu būdu kreiptis į asmens sveikatos priežiūros įstaigą arba telefonu Nr. 1808;

- stebėti darbuotojus bei esant galimybei organizuoti darbuotojų kūno temperatūros matavimą, paskiriant už tai atsakingą asmenį, nustatant vidinę tvarką, užtikrinančią, kad darbuotojų asmens duomenys nebūtų renkami ar kitaip tvarkomi. Darbuotojų kūno temperatūros matavimai gali būti atliekami tik bekontakčiais termometrais.

- matuoti trečiųjų asmenų (pavyzdžiui, vairuotojų, kurjerių ir pan.) kūno temperatūrą;

- jei artimo (didesnio 1 - 2 metrų atstumas) kontakto tarp darbuotojų išvengti dėl gamybos technologijos ypatumų nėra galimybės, darbdaviai privalo darbuotojus papildomai aprūpinti: vienkartinėmis pirštinėmis; kvėpavimo takų apsaugos priemonėmis (respiratoriais) su FFP2 ar FFP3 filtrais arba veido skydeliais (pavyzdžiui EN 166 3B 1B standarto ir pan.); vienkartiniais maišeliais ar kitomis talpomis panaudotoms vienkartinėms priemonėms surinkti.

Darbo organizavimas.

Siekiant apsaugoti darbuotojus nuo COVID-19 ligos bei užtikrinti vykdomos veiklos tęstinumą, rekomenduojama organizuoti darbą taip:

- jeigu įmanoma, organizuoti darbą nuotoliniu būdu telekomunikacijų priemonėmis (internetu, telefonu ir pan.);

- laikytis griežtų higienos reikalavimų, kol tęsis nepalanki epidemiologinė situacija;

- organizuoti specialias darbuotojų pertraukas, pietų pertraukas ir kitas technologines pertraukas, kad vienu metu valgymo/poilsio patalpose esančių darbuotojų skaičių iki minimumo;

- reguliuoti darbuotojų, esančių rūkymo patalpose skaičių;
- taikyti papildomas organizacines priemones, tokias kaip darbuotojų skaičiaus mažinimas pamainose, darbuotojų užduočių rotacija, darbuotojų griežtesnės vidinės kontrolės taikymas ir t.t.;
- užtikrinti, kad skirtingos darbo pamainos negalėtų fiziškai susitikti keičiantis darbo pamainoms, ilginant pertraukos laiką tarp pamainų;
- skirtingoms pamainoms numatyti skirtingus patekimo į darbo patalpas kelius/koridorius ir pan.

Darbuotojų informavimas ir mokymas.

Darbdavys, visus darbuotojus (netgi dirbančius nuotoliniu būdu), siekiant juos apsaugoti nuo COVID-19 ligos, privalo:

- informuoti darbuotojus apie COVID-19 ligos simptomus, galimas užsikrėtimo rizikas, jų valdymo būdus, taikytinas priemones, galimybes dirbti nuotoliniu būdu;
- priminti darbuotojams jų pareigą informuoti darbdavį apie pasireiškusius COVID-19 ligos ar panašius simptomus ir kt.;
- išmokyti darbuotojus tinkamai naudoti asmenines apsaugos priemones, užtikrinant, kad darbuotojai žinotų: kaip teisingai užsidėti ir nusiimti veido skydelius, kvėpavimo takų apsaugos priemones (respiratorius); kaip paruošti (dezinfekuoti) veido skydelius, akinius, kvėpavimo takų apsaugos priemones, šalmsus, batus ir pan. pakartotinam naudojimui; kaip dezinfekuoti darbo priemones;
- priminti darbuotojams apie būtinumą naudoti asmens higienos priemones, neliesti rankomis veido;
- užtikrinti, kad esant būtinybei, darbuotojai žinotų į ką kreiptis dėl naujų asmeninių apsaugos priemonių išdavimo.

Patalpų vėdinimas ir valymas.

Siekiant užtikrinti visų darbuotojų saugą ir sveikatą bei iki minimumo sumažinti COVID-19 ligos plitimą ir užsikrėtimo riziką darbo aplinkoje/visuomenėje, darbdavys imasi tokių organizacinių priemonių:

- užtikrinti reguliarių visų darbo patalpų vėdinimą ne rečiau kaip 5 kartus per dieną/pamainą, geriausiai tai atliekama naudojant priverstines ventiliacines sistemas;
- papildomai vėdinti darbo patalpas po kiekvienos pamainos ne trumpiau kaip 60 min priklausomai nuo darbo patalpų ploto;
- papildomai vėdinti persirengimo/valgymo patalpas;
- po kiekvienos pamainos drėgnuoju būdu su dezinfekuojamomis priemonėmis valyti darbo/persirengimo/buitinių/sanitarinių patalpų paviršius (rūbų spinteles, durų rankenas, suolus, kėdės, stalus, palanges ir pan.) ne rečiau kaip vieną kartą per dieną/pamainą;
- užtikrinti bendrai naudojamų darbo priemonių, įrenginių, darbo paviršių, šviesos jungiklių, durų rankenų dezinfekavimą ne rečiau kaip 5 kartus per dieną.

Rankų apsaugos priemonės.

Aprūpinant darbuotojus asmeninėmis apsaugos ir asmens higienos priemonėmis:

- užtikrinti, kad darbo patalpose, ypač prie centrinio įėjimo į darbo patalpas, darbuotojams žinomose vietose (pažymėtose vietose) nuolatos būtų rankų dezinfekavimo priemonių (rankų dezinfekantai, vienkartinės dezinfekuojančios servetėlės ir pan.) ir užtikrinti nuolatinį jų papildymą;

- užtikrinti, kad sanitarinėse patalpose (tualetuose, dušuose ir kt.) būtina pakankamas kiekį asmens higienos priemonių (muilo, popierinių vienkartinį rankšluosčių, dezinfekavimo priemonių ir pan.) atsižvelgiant į darbuotojų skaičių;

- užtikrinti, kad darbuotojai turėtų ir naudotųsi išduotomis vienkartinėmis pirštinėmis;

- užtikrinti, kad darbuotojai dėvimos vienkartinės pirštinės būtų keičiamos priklausomai nuo kontakto su galimai užterštais paviršiais dažnumo, o darbo vietoje panaudotos vienkartinės pirštinės būtų sudedamos į maišelį ir šį užrišus išmetamos į buitinių atliekų konteinerį;

- priminti, darbuotojams, kad vienkartinės pirštinės neturi būti dezinfekuojamos dezinfekciniais skysčiais ir naudojamos pakartotinai jas nusiėmus;

- sanitarinėse patalpose pakabinti informacinius plakatus, kaip tinkamai plauti ir dezinfekuoti rankas.

Kvėpavimo takų, veido ir akių apsaugos priemonės.

Atsižvelgiant į vykdomų darbų pobūdį:

- užtikrinti, kad darbuotojai turėtų ir naudotų nosį bei burną dengiančias kaukes (gali būti vienkartinės arba daugkartinės, jeigu yra tinkamai valomos);

- esant artimam kontaktui tarp darbuotojų/trečiųjų asmenų (mažiau negu 1 - 2 metrai) užtikrinti, kad darbuotojai dėvėtų respiratorius su FFP2 arba FFP3 filtrais ar/ir veido apsaugos priemonės;

- atsižvelgti į kvėpavimo takų apsaugos priemonių naudojimo laiką bei darbo pamainos trukmę. Vienkartinės veido kaukės keičiamos kai sudrėksta, bet ne rečiau kaip kas 4 valandas. Respiratoriai FFP2 (N95) keičiami, kai jie užsiteršia, kai per jį tampa sunku kvėpuoti (gali būti naudojami ne ilgiau kaip 8 valandas). Užtikrinti, kad darbo vietoje panaudotos kvėpavimo takų apsaugos priemonės būtų sudedamos į maišelį ir šį užrišus išmetamos į buitinių atliekų konteinerį;

- užtikrinti, kad dėvintys kaukes darbuotojai būtinai laikytųsi rankų higienos bei žinotų apie draudimą liesti kaukę rankomis.

Saugus atstumas tarp darbuotojų/lankytojų.

Atliekant darbus uždaroje patalpose ir atsižvelgiant į vykdomų darbų technologijas, esant galimybei, būtina išlaikyti saugų atstumą tarp darbuotojų (ne mažiau 1 m., saugiausias – 2 m. atstumas).

Darbai sandėliuose (lauke ir viduje).

Jeigu yra vykdomas pagamintos produkcijos pakrovimas ar gautos žaliavos iš krovimas iš atvykstančių transporto priemonių, būtina:

- vengti artimo kontakto su tokių transporto priemonių vairuotojais;

- išlaikyti saugų atstumą, jei yra galimybė per apsauginį atitvarą;

- naudoti asmenines apsaugos priemonės (respiratorius, veido ir akių apsaugos priemonės, pirštines ir kt.);
- jeigu neįmanoma išvengti kontakto, trumpinti kontaktinį bendravimo laiką iki minimumo (saugiausias laikas iki 15 min.);
- apriboti trečiųjų asmenų (vairuotojų, kurjerių ir t.t.) patekimo į teritoriją/ darbo vietas/sandėlius;
- atlikti trečiųjų asmenų (vairuotojų, kurjerių ir t.t.) kūno temperatūros matavimus, tam tikslui paskiriant atsakingus ir apmokytus asmenis;
- nustatyti, kad tretiesiems asmenims (vairuotojams, kurjeriams ir t.t.) būtų draudžiama išlipti iš transporto priemonės kabinos, kol vyksta pakrovimo/iškrovimo darbai;
- nustatyti, kad bendravimas su trečiaisiais asmenimis (vairuotojais, kurjeriais ir t.t.) būtų vykdomas tik išimtiniais atvejais ir griežtai laikantis higienos reikalavimų.

Darbuotojui susirgus COVID-19 liga.

Atvejais, kuomet darbdaviui tampa žinoma, kad vienas iš darbuotojų yra užskretęs, darbdaviams, jų įgaliotiems asmenis siūloma vadovautis VDI Darbuotojų saugos ir sveikatos skyriaus parengtomis rekomendacijomis: [Rekomendacijos darbdaviams, kai įmonės darbuotojui yra nustatytas COVID-19 atvejis.](#)